

Hr Leho Ainsaar
Tartu Ülikooli Ökoloogia ja Maateaduse Instituut
Vanemuise 46-214
51014 Tartu

Teie 19.10.2010 nr 7.1-5/OM-20048

Meie 28.10.2011 nr 13-1/10/...

Vastus pöördumisele

Lugupeetud härra Ainsaar

Jagame Teie muret Eesti loopealsete käekäigu pärast. Lisaks loopealsetele on Keskkonnaministeeriumi huviorbiidis ka teised meie maastikku ilmestavad ja elurikkuse poolest olulised püramüürid nagu rannaniidud, lamminiidud, sooniidud, aruniidud, puisniidud ja puiskarjamaad. Loopealsed, nagu kõik teisedki poollooduslikud kooslused, on kujunenud loodusalaade majandusliku kasutamise tulemusena pika aja jooksul. Kuna tänapäevane majanduslik situatsioon ja rahvastiku paiknemine pole võrreldav varasematel aegadel olnuga, siis endisaegset maastikupilti ei õnnestu tänapäeval tõenäoliselt taastada.

Eestis on alates 2001. aastast korraldatud püramüüride taastamist ja hooldamist kogu riigis. Alates 2007. aastast finantseeritakse Natura 2000 alal asuvate poollooduslike koosluste hooldamist Euroopa Liidu põllumajandustoetuste eelarvest. Kui algaastatel kasutati taastamis- ja hooldustöödeks aastas ligikaudu 20 miljonit krooni riigieelarve raha, siis praegu on PRIA poolt aasta jooksul poollooduslike koosluste hooldamiseks makstavate toetuste piirmääraks 60 miljonit krooni. Mitmete projektide raames on ostetud kariloomi ja antud need niitude hooldajate kasutusse. Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) looduse mitmekesisuse meetme avatud vooru kaudu antakse MTÜ-dele toetust rohkem kui 600 karilooma soetamiseks, et hooldada meie väärtuslikke poollooduslike kooslusi. Nende loomade abil hooldatakse täiendavalt rohkem kui 1000 hektarit siiani hooldamata püramüüri maastikku ja parandatakse veel 500 hektari hooldust. Lisaks toetatakse ERF-i vahenditest veel enam kui 800 hektaril poolloodusliku koosluse taastamist.

Viimase viie aasta jooksul on poollooduslike koosluste hooldamiseks ja taastamiseks eraldatud SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse looduskaitse programmist kokku 39 miljonit krooni. 2011. aastal on kavas taotlema KIK-i looduskaitse programmist selleks otstarbeks 8 miljoni krooni eraldamist. 2010. aastal kulutati Natura 2000 võrgustiku alal asuvate loopealsete hooldamiseks umbes 3,8 miljonit krooni PRIA poolt makstavaid poollooduslike koosluste hooldamise toetusi. Sellega hooldati ligi 1200 ha loopealseid. Keskkonnaameti kaudu taotleti käesoleval aastal toetust loopealsete elupaikade taastamiseks ligi 50 hektaril. Selleks kulus ligikaudu 200 000 krooni.

Loopealsete hooldamine erineb teiste pärandkoosluste hooldamisest selle poolest, et nende puhul tuleb lisaks puittaimede v ljaraiumisele kindlasti korraldada ka kogu ala hilisem karjatamine. Karjatamine eeldab lisaks kõigele muule ka karjatamisest huvitatud kohalike inimeste olemasolu. Sellise üle-eestilise süsteemi loomine on pikk protsess. Keskkonnaameti t otajad on senise tegevuse käigus kogunud sellise süsteemi loomiseks esimesed kogemused. Positiivsena võib märkida ka suurt huvi kariloomade soetamise vastu ERF looduse mitmekesisuse meetme avatud voorus.

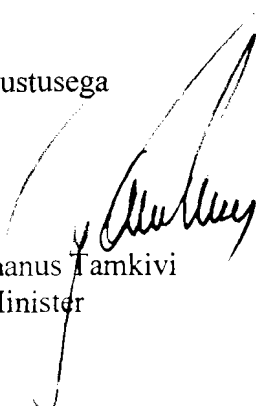
Kaitsealadel esinevate p randmaastike hooldamise prioriteetidid m aratakse kaitsekorralduskavades. Praegu koostatavad Lahemaa ja Vilsandi rahvusparkide kaitsekorralduskavad valmivad eeloleval aastal. Vilsandi saarel peeti viimasel suvel pärandkoosluste hooldamiseks 1200 loomast koosnevat lambakarja.

Euroopa Liidu loodusdirektiivist tulenevalt peab iga riik tegema kõik võimaliku, et hooldada võimalikult suurt osa Natura 2000 alade poollooduslikest kooslustest. Natura 2000 alade loodusv artuste säilitamiseks tehtud t ode kohta on kehtestatud Euroopa Liidu liikmesriikidele Euroopa Komisjonile aruandmise kohustus. Euroopa Komisjon ei eelda, et liikmesriik suudab koheselt kõiki kooslusi kogu riigi pindala ulatuses hooldada.

Vaatamata rakendatud abinõudele on vajalik jätkata t od loopealsete hea käekäigu nimel. Seetõttu toetame ekspertide kokku kutsumist, kes täpsustaks kõigi poollooduslike koosluste tegelikku olemist ja p uaks koos hooldust ode korraldajatega leida mõjusaid võtteid koosluste taastamiseks ja taastatud kooslustele hooldajate leidmiseks.

Kuna poollooduslike koosluste hooldamise toetust makstakse Maaelu arengukava raames Euroopa Liidu vahenditest, siis jätkame koost od P llumajandusministeeriumiga, et järgmisel Euroopa Liidu rahastamisperioodil alates 2014. aastast eraldataks poollooduslike koosluste hooldamiseks piisavalt raha, mille abil saaks heas seisundis loolade pindala suurendada.

Austusega

Jaanus Tamkivi
Minister

Tiit Sillaots tel 626 2873, tiit.sillaots@envir.ee
Herdis Fridolin 626 2879, herdis.fridolin@envir.ee
Kadri M ller 626 2876, kadri.moller@envir.ee